

НОВА ПОШТА

«НОВА ПОШТА»
излази сваког дана ујутру, осим
понедељника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРГАНИЗАЦИОНИ ТЕР 611
Телефон: 39-39. Пошт. бр.: 173
Чек, рачун код Поште, штед. 18.254
Месечна претплата: 3.20 пенга,
тримесечна: 9.20 пенга

Год. III.

Ујвидек, среда, 27. јануар 1943

Број 19

Свети Сава

На данашњи дан празнује наша православна црква првога српског архиепископа и великога просветитеља Светог Саве.

Најмлађи син великога жупана Стевана Немање, Растко, још као младих, око 1192, одушевљен животом светогорских монаха, и жељан науке, отишао је у Свету Гору, где се поклауђерио и уасо име српског монаха Св. Саве. Године 1219, патријарх је одобрио самосталност српске цркве а за првога архиепископа поставља Саву, као најзгоднију и тада већ познату и опште поштовану личност. Као архиепископ, Св. Сава је енергично и добро организовао српску цркву. Архиепископско седиште одређено је било у новом манастиру Жичи, који су подигли Сава и старији брат му Стеван. Сава је, пре свега, српској цркви доо чист национални карактер.

Српску државну мисао немањинске династије створио је физички Немања, а интелектуално Сава. Он је систематски радио да створи православље као синтетички део српске државне културе. У томе правцу он је ваљано свештеноста, мастино је поделу епархија и везао династију за Немањине традиције.

Године 1235, Сава је прелом архиепископски положај своје ученику Арсенију, а сам је поново кренуо на Исток. Два године касније, 1235, ватице за смрт у Трпону, месту где се и родио. Одатле је пренесен у Милешеву, где му је тело лежало све до 1594, када су га Турци пренели у Београд и спалили на Врачару. Он је био и први српски књижевник. Поред манастирских устава, — карајског, зиландарског и студеничког — који су његово дело, сачувана је у преводу и његова биографија Стевана Немање. По сажетости, по джризму и укусу, ово дело Светог Саве иде међу најбоље радове наше старе књижевности.

По својој широком учешћу у народноме животу, и по великоме утицају који је вршио, Свети Сава постао је једна од најпопуларнијих личности у нашој црквеној традицији, и по томе и народноме предању.

Немачке шрује одбијају све покушаје продора и оикољавања на Источном фронту

Немци врше успешне противнападе између Манића и Дона

Очекују се нове борбе у Јужном Тунису

Немачка Врховна команда саопштава:

Совјетски јуриш против широких простора Источног фронта у току среде порастао је у својој жестини. Немачке снаге у тешким одбранбеним борбама достојно су биле на своме месту приликом свакога покушаја продора и оикољавања покушаних од стране непријатеља, који је био у великој надмоћности.

Браниоци Стаљинграда, међу којима се бори и једна румунска дивизија и једна мања хрватска јединица, притешњени су на мањи простор. Под вођством својих генерала и надаље дају јуначки отпор. Операције помачу и ваздушне снаге. На простору Кубана и Манића одбили смо у чврстим борбама непријатељске нападе. Операције ради скраћења фронта теку по плану. Оклопљене и моторизоване снаге продужиле су са успехом своје нападе између Манића и Дона и одбациле непријатеља даље у правцу северистока.

У простору Дона и Доњена огорчене одбранбене борбе трају и даље. Југозападно од Вороњежа непријатељ је поново започео напад са новим снагама убаченим у борбу на широком фронту. Овај напад смо у суштини одбили. Борбе су још у току.

Код Ржева и југозападно од Великије Луки осујећени су совјетски напади. Јужно од Језера Ладого, после огорчених борби, сломљени су поновљени непријатељски напади потпомогани тенковима.

У Северној Африци било је извидничке делатности.

Осујетили смо покушај непријатеља да у Тунису поново освоји положаје изгубљене прошлх дана. Губици непријатеља од 18 до 24 јануара износе: 4.000 за-

робљеника, 21 тенк, 70 топова, 200 моторних возила, више него 100 митраљеза и разног осталог ратног материјала.

Непријатељ је у својој дневном нападу извршеном без ште-

те по војне циљеве изгубио 4 бомбардера.

Брзи немачки борбени авиони са успехом су напали у току дана једно место у Јужној Енглеској.

Немци проширују своје нападе на западу Туниса

Берлин, 26 јануар. (ДНБ) — О борбама у Тунису са немачке стране јавља се следеће:

На разним деловима фронта у Тунису успело је наше главне линије знатно проширити на запад, нарочито на средњем делу туниског фронта, где су борбе цосмачних дана довеле до знатног успеха у освајању терена. Француске дисидентске јединице, које стоје у служби Америка, одбациле смо дубоко у палине планине Атласа. На целој дужи фронт сва стратегички важни положаји чврсто су заповеднути од стране немачких и италијанских јединица. Број ратних заробљеника и пленачки постигнутог у борби последњих дана карактерише овај велики успех. Осовитске јединице заробиле су

укупно 30.000 војника, заплениле 7 тенкова, 19 топова, 87 тешких митраљеза, 58 моторних возила и много разног ратног материјала.

Повлачење америчких снага јужно од Тебесе и даље траје. Покрета напред изабачених претходница показују намеру америчке Главне команде да се ове јединице желе пробити у правцу источне обале Туниса, вероватно у простор између Сфакса и Габеса.

У водама Северне Африке једна италијанска подморница потопила је јако натоварен брод за снабдевање који се кретао у источном правцу од Алжира. Брод је потонуо за време од неколико минута услед поготка са два торпеда, тако да се на посади није могла спасти.

О чему се воде преговори у Вашингтону?

Цирих, 26 јануар. (БТ). Лист „Ди Тат“ доноси саопштење из Берлина да се у дипломатским круговима престонице Рајха мисли да се не може сумњати више о Черчиловом путу у Вашингтон из разлога што су вести о овом путу све многобројније и да је енглески председник владе учинио посету Рузвелту. Овај поновни састанак у берлинским круговима сматрају као негативан. Ово се закључује из писања енглеске штампе. Поред питања чисто војне природе, савезничко војно вођство највише интересује питање подморничког рата. Осим ових питања вероватно се расправља и о чисто политичким проблемима.

Могуће је да ће због ових преговора и Стаљин посетити Вашингтон. У Берлину мисле да у Енглеској и Америци влада извесно узрујање, јер Совјети држе у тајности своје намере и аспирације у случају пораза Немачке. У Берлину мисле да совјетска

власт не би била тако скромна како би то неке европске земље желеле да претпоставе.

ЕНГЛЕСКИ МИНИСТАР ВОЈНИ У ИРСКОЈ

Лисабон, 26 јануар. — Према вести „Екскенж Телеграфа“, енглески министар рата сер Џејмс Григ стигао је у северну Ирску. Он ће присуствовати свечаности годишњице доласка америчке војске у Ирску.

НА ИСТОЧНОМ ФРОНТУ НЕМЦИ СУ ЗА ДВА МЕСЕЦА ОБОРИЛИ 1776 АВИОНА

Берлин, 26 јануар. (ДНБ). — ДНБ јавља да су од 19 новембра прошле године немачко ловачко ваздухопловство и контраавионска артиљерија оборили на Источном фронту 1776 непријатељских авиона. Сопствени губици у поређењу са овим бројем необично су мали.

Стаљин у Вашингтону?

Вашингтон, 26 јануар. (БТ) — У америчким политичким круговима очекује се службени комуникаци о вашингтонским преговорима Савезника. Према извештају вашингтонског дописника њујоршког листа „Њујорк Оуп“, овај комуникаци ће објаснити све о свима детаљима преговора који се већ дуже време воде у Вашингтону. Према истом извештају дошло је до потпуног споразума око постигнућа решења ових важнијих питања. У исто

време прилаже се велика важност том саопштењу, чије одлуке неће остати без последица. У америчким политичким круговима се каже да ће у најскорије време бити решени сви проблеми у Северној Африци, и да ће ускоро уследити наменовање главног заповедника свих савезничких снага у Северној Африци. У вези са овим наменовањем помињу се имена генерала Маршала и Александра.

Министар Иштван Антал отворио изложбу мађарске стручне штампе

Будапешта, 26 јануар. — Изложба мађарске стручне штампе отворена је на нарочито свечан начин у понедељак пре подне. Овом свечаном отварању присуствовао је директор штампе Трегер Рајха Дитрих са својим замеником Хенриком Ханзеном и претседником Удружења немачких часописа Миклошем Бишофом. Овој свечаности присуствовао је надаље тајни саветник немачког посланства у Будапешти Густав Волф, у заступству немачког посланика у Мађарској, затим Бизати директор Италијанског института у Будапешти, претседник Мађарске новинарске коморе Коложвари Борча Михаљ са целом управом и много других претставника мађарског јавног живота. На изложби је приказан целокупни историјски развој штампе од првих штампаних новина до данас.

○○○○○○○

У ВАШИНГТОНУ СЕ ПРЕТРЕСА ПИТАЊЕ ИНВАЗИЈЕ ЕВРОПЕ

Стокхолм, 26 јануар. (НШТ) — У лондонским политичким круговима још увек није начисто са предметом разговора који се воде у Вашингтону.

Лондонски дописник „Дагево Никетера“ у вези с овим јавља да је у дипломатским круговима британске престонице преовладао мишљење да се вашингтонски разговори односе у првом реду на формирање једне заједничке англосаксонске политичке линије, која се односи на Северну Африку.

Лондонски дописник „Свенска Дагблдет“ полаже велике наде на разговоре у Вашингтону и констатује да под садашњим околностима није искључено да дође до значајних догађаја. Дописник не искључује могућност да су вашингтонски разговори у уској вези са инвазијом у Европу, и зато изгледа вероватно да ће у најскоријем времену доћи до англосаксонске изјаве која ће изазвати интересовање целог света.

○○○*○○○

ПРИТИСАК ЕНГЛЕЗА НА АРАБЉАНЕ

Анкара, 26 јануар. (Стефани). Како јављају из Трансјорданије, енглеске власти после посете генерала Александра чине још јачи притисак у интересу регрутације арабљанског становништва.

АНГЛОСАКСОНЦИ НЕМАЈУ РАЗ- ЛОГА ЗА ОПТИМИЗАМ — ПИШЕ ТУРСКИ ЛИСТ

Цариград, 26 јануар. (ДНБ) — Војни стручњак листа „Тасвири Еф кхар“, у вези са борбама на Источном фронту подвлачи, да совјетско војно вођство и у току ове зиме спроводи весту тактику коју је употребило и током прошле године. Прве успехе Англосаксонци сматрају и тумаче оптимистички. Међутим, Англосаксонци немају разлога да буду оптимисте, пошто Немци и њихови савезници продужавају весту ону тактику — тактику покретног рата — коју су употребили и у току прошле године и спречавају Совјете да постигну значајне резултате. Писац овога чланка подвлачи да Совјети убапују и стављају на кошку све своје резерве и расипничким трошењем своје снаге чине услугу Немцима да на пролазе и у току лета Немци поново пређу у јак напад.

Кроз ШТАМПУ

„Рат је постао окрутнији но што је био икад раније“

„Лас Рајх“, у опсежном чланку под насловом „Најтежа проба“, вели у закључку: „Два света стоје један према другоме, и народ је стављен према народу на најтежу пробу. Никада се није на фронтима огорченије борило, и никад истовремено није домовина била у таквом искушењу као сада. Али и у борби оружја одлучује најзад већа унутрашња снага и душевна залиха, коју сваки народ има да примовује. Победа се не добија само оружјем, него одлучношћу срца. Шта бисмо ми и имали да изгубимо с обзиром на вечно? Овде можемо само да добијемо последње и највише што смо од судбине да очекујемо — слободу и срећну будућност за себе и своју децу.“

„Народ и отаџбина су, као што каже Фихте, носилац и залага земаљске вечности — пише, даље, „Лас Рајх“. Рат је постао окрутнији но што је био икад раније, јер мора бити окрутнији што смо ближе еудинацији велике драме светова. Нико не уме рећи кад ће пасти последња одлука. Али свако зна да мора у отаџбини бити тако јак и снажан како што то војник на фронту може од њега да очекује“. Чланак затим поново пише Фихте, његов својевремени узник студентима берлинског универзитета: „Нема другог излаза. Ако ни потонете, потонуће с нама све човечанство“, и завршује: У том сазнању добијамо снагу да се усудимо на последње да бисмо добили оно што је највише, а са том снагом рате и извесност да ћемо борбу да издржимо и да извоједуемо победу, — јер је, ради наше будућности, и залог човечанства, не смомо изгубити.“

*

„Дојче Алгемајне Цајтунг“ пише под насловом „Рат и људи“, из пера познатог политичког новинара Вилхелма Вора — који је као ратни извештач последњих месеци борбе на Истоку стајао у првим линијама — између осталог: „Ко је био пред Стаљинградом и у њему, тај зна како се већ од почетка у борби око Волге појединачни борци против оружја, машина и топка људства. Свагда нас је било мање, али свако ко је ту био носио је на прелазу одлуке истовремено и онај безброј меморјалних вредности које на крају свагда човеку доноси победу. Опасност, или пролазно повлачење, не потишталају више. Оне нас само упозоравају на величину сукобљавања. Немад у Европи не може више друго, он мора историски да мисли, и он зна да је његово и добро и зло нераздељиво уплетено у те историске одлуке. Зато се он бори, и зато зна да мора победити. Нема другог пута, нити се може мимо одлуке. Постоји још само: живот за победу.“

*

„Нојес Винер Тагблат“ доноси из Стокхолма: „У лондонском одјеку на улазак Осме британске армије у Триполи избира јасно тој жаљења што се томе успеху не може придати првобитно одређени карактер једне стратешке одлуке првога реда. „Триполи је, запело, свагда био наш главни циљ, али под садашњим околностима у Северној Африци он не може више бити крајњи циљ“ — гласи један од тих синглекских коментара. „Крајњи циљ је био, а данас је више но икад да се борбене снаге Осовине истерају из Северне Африке. Међутим, од тога циља је данас вето тако удаљење као и после продорних борби у Каренаји и Либији.“

„Тајмс“ доноси — према бечком дневнику — преглед успеха и слабих страна што их доноси померање британског фронта са Истока у Триполи. „Као предност за британско операције наводи „Тајмс“ пре свега освајање једног великог присталишног града — више бечки лист — како његова употреба има више теоретски карактер, пошто су га борбене снаге Осовине пре евакуисања темељно разориле. Томе насупротив, на пасивној страни стоји врло озбиљно у изгледу спајање целокупних снага Осовине у оквиру Туниса, са добрим кратким поморским и ваздушним везама с Италијом. Отпорна снага постојања Осовине на мостобрану Туниса је тиме веома појачана. Она данас већ, као што сведоче борбе у Јужном Тунису, није само одбранбена већ и офанзивне природе.“

*

„Фелкшнер Беобахтер“, под насловом „Дошло је сада време“ позива немачко цивилно становништво да се из свога грађанског битисања прилагоди законима тоталног ратовања, и да један део терета који сада носе фронт узме на своја плећа. „С обзиром на битке које беге на Истоку, и пред таквим одлукама какве онде стоје на конци, престаје право — пише лист — на што спокојнији живот који је домовина имала као премошћу над фронтом“. У чланку се даље указује на то да су у Енглеској жене замениле све мушкарце на војну свезу моторних кола, и да помажу на бродоградилницама пре закупавању и ливању, а да се и у Сједињеним Државама и у Совјетској Унији замахнуло „бић тоталног рата“. Стога, сачувати елузију нетакнутог покојства према ујелињеним напорима непријатеља значи самоубиство. Многи појмови борбене окрутности веће убудуће веће бити привилегија војника. Рат постаје тоталан, и обу хвата нас све.“

*

„Регели Мађарорсаг“, у осврту на Источни фронт, пише: „Пожртвовано јунаштво стаљинградских немачких војника симболизује немачку штампа. Војници Шесте армије — који се сада боре, под командом генералштабног пуковника Паулуса, у стаљинградском обручу, — већ месецима нису могли бити одмоњени. Бореће се стално против надмоћних снага, ипак не предају борбу. Стаљинградски борци живе само за рат и за заповест — пише „Фелкшнер Беобахтер“ у чланку „Стаљинградски шакао“. Немачки нападнички дух није ослабио — наставља, по „Регели Мађарорсаг“ немачки лист — али и људској снази има граница.“

*

„Али не само о стаљинградској битци, него и о општем положају руске зимске офанзиве пишу немачки дневници сасвим искрено — наставља

Девојка брда
(A HEGYEK LEANYA)
Одличан мађарски премијерни филм који се истовремено приказује и у Будапешти
Фењеш, Нађ, Др. Хосу Золтан и Грегус
У сали су инсталирани модерни апарати за глејање филмова

„Регели Мађарорсаг“. Немачка штампа дискутује тешку ситуацију и указује на то: у рату који траје другу годину први пут се дошава да је непријатељ постигао веће успехе. Поштом чланци, међутим, радије публицистички разматрају источни положај, у стратешка разматрања се не удупштају. Само немачки остарски положај код Стаљинграда поближе претресају, и установљавају да су Немци онде везали 20 совјетских дивизија и непријатеља спречили да те снаге уведу у борбу на јужном фронту. Суочењемо се и са једним новим војно-техничким изразом у немачкој штампи, а то је „одбранбена четворокут“. У Берлину — пише НШТ — замислилају те одбранбене квадрате тако да се немачке и савезничке трупе збију и, тако затворене, бранећи се у свима правцима, пробајују се на месту које је већ под совјетском окупацијом.“

○○○*○○○

ПРВОГ МАРТА У ЕЛЗАСУ СЕ ЗАВОДИ НЕМАЧКО ГРАЂАНСКО ПРАВО

Штрасбург, 26 јануар. (НШТ). Шеф цивилне управе у Елзасу издао је наредбу по којој у Елзасу од 1 марта ступа на снагу немачко грађанско право. Кривично право већ је раније заведено специјалном наредбом. У Елзасу још није на снази закон који се односи на наслеђивање немачких сеоских имања. Са овим новим одредбама француски грађански закон потпуно је стављен ван снаге.

○○○*○○○

НЕМАЧКЕ ПОДМОРНИЦЕ ПОТО- ПИЛЕ ДО САДА 601 АМЕРИЧКИ БРОД

Берлин, 26 јануар (ДНБ) — Штањска служба на основу вести из Вашингтона доноси саопштење Министарства морнарице Сједињених Држава, из кога се види да су немачке подморнице потопиле 8 америчких теретних бродова, 1 обални патролни брод од 2.250 тона носивости. Са овим губицима Сједињене Државе имале су губитка у бродовљу 601 брод, који су сви потопљени од стране подморница. Од овога броја потопљено је у непосредној близини америчке обале 170 бродова, у Каранском Мору 178, у мексиканском заливу 146 и у јужном делу Атланског Океана 129 бродова. Остали су потопљени на другим морима.

Седница Економског комитета министра

Будапешта, 26 јануар. — Под председништвом министра финансија г. Ремењи-Шнелер Лајоша одржана је у Министарству финансија конференција министара привредних ресора. На конференцији су претресана важна привредна питања, која ће бити изнешена пред данашњу седницу Министарског савета, оја ће се одржати под председништвом г. д-р Калаи Миклоша, председника владе.

ОБЈЕТСКИ ВОЈНИ КРУГОВИ О СИТУАЦИЈИ НА ИСТОЧНОМ ФРОНТУ

Будапешта, 26 јануар. (МТИ) — ађарска телеграфска агенција објављује једну вест из Москве објављену од стране „Експресс Телеграф“. Совјетски војни кругови изјави су — како ова вест јавља — да не може рачунати да ће се совјетско напредовање на целој дужини точног фронта продужити и напред у брзом темпу. Совјетски војни кругови нагласили су да је немачка капита учинила највеће напоре да врати напредовање. Из овога разла потребно је совјетске јединице дово организирати. Треба извршити суку противника и делом свабдети њу оружјем.

ГЕНЕРАЛ МАРШАЛ ГЛАВНИ ЗАПОВЕДНИК САВЕЗНИЧКИХ СНАГА У СРЕДОЗЕМЉУ

Цирих, 26 јануар. — (БЕ). На дову вести приспелих у Цирих уоро ће у Вашингтону објавити ванично саопштење о одлука политичке и војне природе Сазника. Овим званичним саопштењем биће објављено да је заоманданта свих савезничких среземних војних снага постављен генерал Маршал, коме ће бити подређени генерали Ајзеауер и Андерсон.

НА КРАЉЕВСКИ ЈАВНИ СЛЕЖНИК У УЈВИДЕКУ

ТИ јавља да је Министар преде наименовао ујвидечког адката г. д-р Тибора Лека за крјерског јавног бележника са сештем у Ујвидеку.

Истала ситуација у Северној Африци ј сада многу повољнија -- констативује „Појоло ди Рома“

а, 26 јануар. — „Појоло ди Рома“ јави да су нови успеси силе Осије у Тунису одликали компетрију италијанско-немачких трупа у јасу Туниса. Дист конотативује да је стала ситуација умногом повољнија један од главних циљева је тај шје Средоземно Море и налазе зарено за Буглезе, а пошто се сад доседује Тунис, тине је много одана овакве ситуације него пре ка је била у поседу и Либија. Сем то одбрана је у Тунису много повољна. У јужном појасу има много немостивих језера и поред мора кљд тундра, испред кога се повлачишја Маре. Ову ланају су Францу још пре рата јако учврстили при евентуалног напада из Триполи Све ово чини још значајним Габел његову околину, ш одређује грцу на којој се швају водите оддуће борбе.

Иски западни фронт налази се у уверном правцу, где су велике ш Земљиште овде пружа пред-

Према мишљењу Берлина, совјетска зимска офанзива није више у моћности да пошине усрех

Берлин, 26 јануар. (ДНБ) — О ситуацији на Источном фронту дају се ови детаљи:

Противнапада покренуте из јужних положаја показују стални пораст чврстине немачке одбране. У међувремену јуначки бривоци Стаљин града и других отпорних центара још увек коче совјетске масовне нападе и снабдевања. На осталим секторима са убаченим јаким нашим снагама супротстављамо се Совјетима. Ово се нарочито односи на западни део Кавказа и на просторе на јужном делу Дона и јужно од Воронежа. Немачка одбрана нанела је велике губитке Совјетима у људству и материјалу, упркос великих наскока на Кавказу и великих снажних мењања на Дону. Тежина борби се види на околности што је највећи број тенкова уништен у блиским борбама пионира и бацача мина.

Совјетска зимска офанзива, услед противвакције поведене од стране Немаца, није више у моћности да постигне успехе постигнуте приликом започимана операција. Све се јасније види да совјетско војно вођство није у стању да одржи започети темпо. На више места од стратогиске важности услед необично великих губитака, које су нанели вешти немачки напади са бока, осујећени су совјетски напади. Браниоци Стаљинграда под све тежим околностима, у најчовечанској борби показују до које границе моле да издржи човек у јунаштву и дужности у борби са совјетским масама. У међувремену на јужном делу Стаљинграда војници који се уукли у рупе настале од експлозија разних граната без смене продужавају са јуначким отпором. Проређени редови бранилаца под вођством својих генерала на леденом ветру се супротстављају бесним совјетским нападима.

Северно од Дона и на Доњском фронту влада затишје. Немачка одбрана опколила је и уништила совјетске трупе које су прешле Доњец и продрле дубље напред. Немачке и италијанске јаче јединице, које су досади држале далеко напред истурено положаје да би заштитиле одашњање појачања, са свима равненицама и заробљеницима, без губитка и једног човека, пробале су се до својих полазних положаја. Заштитивши јаче немачке пешадиске дивизије у

огорченој борби преа у преа са надмоћним непријатељем уништила је 11 совјетских тенкова.

Пљаско евакуисање вороњешког мостобрана омогућило је појачање јужнога крила које је било угрожено. На широком фронту Совјети су налађали потпомагани јаком артиљериском ватром и тенковима, али су одбијени још испред немачке главне одбрамбене линије. Делимичне месне продоре оциогили смо брзим противнападом и уништили више мањих борбених јединица. Уништено је 9 тенкова, 28 моторизована топа и 3 Стаљинових оргуља. Совјетски губитци на овом сектору били су огромни. Тако, на пример, на једном уском простору пребројано је 700 погинулих совјетских војника.

На средњем делу фронта немачка одбрана поправила је овомем својих положаја са више својих сопствених подухвата. На једном месту немачке јединице извршиле су нападан продор у совјетске линије и уништиле 50 мањих утврђења. Посада тих утврђења је исто тако уништена. Јужно од Иљменског Језера немачка артиљерија разбила је совјетске трупе које су биле у припремном положају. Немачке јуришне батерије запалиле су три совјетска тенка, а три онепосебилна а покрет.

У борбама јужно од Језера Ладого немачке дивизије су се са успехом супротстављале масовним совјетским нападима. Овим борбама претходила је јака артиљериска ватра, а учествовали су и тенкови. Један непријатељски продор је убацивањем резерве одмах затворен, а непријатељ уништен. Немачко ваздухопловство на овом сектору имало је нарочитог успеха и оборило је 21 авион типа Стормовик. Совјети су изгубили још 11 авиона у борбама на фронту Леденог Мора.

НЕУСПЕО ПОКУШАЈ ЕНГЛЕСКОГ ИСКРЦАВАЊА У НОРВЕШКОЈ

Берлин, 26 јануар. (ДНБ). У току ноћн од недеље 7 британских брзих бродова покушало је да на норвешкој обали код Нарвика искрца јединице за разарања. Немачка одбрана, у сарадњи са својим извидничким бродовима, присилила је британске јединице на повлачење. Сматра се да су два енглеска брза брода потопљена.

ОНО НАИМЕНОВАЊА НОВОГ КОМАНДАНТА САВЕЗНИЧКИХ СНАГА У АФРИЦИ

Берлин, 26 јануар. (ДНБ) — Са надлежког места се саопштава: У политичким круговима престонице Рајха претпоставља се на основу весних члвљеница да је Черчил у Белој кући пре свега затражио да се уместо генерала Ајзеихауера на његово место постави за команданта савезничких трупа у Северној Африци генерал Александар, и да се Пејрутоа замени Келроум. У Вилхелмштрассеу се може чути и то да ће Черчил после својих разговора у Вашингтону отпутовати у Москву.

ПРЕСУДА ПРЕКОГ СУДА У КЕЧКЕМЕТУ

Кечкемет, 26 јануар. (МТИ) — Преки суд кечкеметског Округног суда осудио је једнога малолетног фабричког радника на 6 година затвора зато што је за време замрачења извршио неколико проваљних крађа.

ДА ЈИ СИ МАЂАР? ЗНАШ ЛИ ШТА ЗНАЧИ ТА РЕЧ? НА ОВО ПИТАЊЕ МОЖЕ СЕ ОДГОВОРТИ САМО РАДОМ, ЧИНИ, РАДИ, ДАРУЈ ЗА ПОРОДИЦЕ ХОВВЕЛА.

УГОВОР ИЗМЕЂУ СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА И ДОМИНИКАНСКЕ РЕПУБЛИКЕ

Амстердам, 26 јануар. (ДНБ). Државни секретар Кордел Хаал у вашингтонски посланик Републике Доминик потписали су уговор у Вашингтону. У смислу овога уговора, како се саопштава из Беле Куће, Сједињене Државе послаће једну поморску делегацију у доминиканску републику. Овај уговор трајаће четири године.

БИВШИ ГУВЕРНЕР АЛЖИРА ШАТЕЛ ОТПУТОВАО У ЛИСАБОН

Базел, 26 јануар. (БТ). Марокански радио објавио је да је Шател бивши гувернер Алжира, у суботу отпутовао за Мароко, одакле ће продужити пут у Лисабон.

РОМЕЛОВА ГЛАВНИНА НАЛАЗИ СЕ БЕЋ У ТУНИСУ

Цирих, 26 јануар. (БЕ) — Дописнице листа „Петте јавља из Цириха, на основу вести из Северне Африке, да се пелокупна Ромелова армија налази на туниском земљишту. На друму које води од Триполиса до Габеса непријатељски извијачки авиони крстаре. Сем артиљериске и ваздушне борбе није било друге делатности. (Дал шња кругови мисле да ће јужно од Габеса, код Марса, доћи до борбе.

ФРАНЦУСКИ РАДНИЦИ У НЕМАЧКОЈ

Париз, 26 јануар. — (ДНБ). У току јучерашњег дана три воза препуна француских радника отпутовали су из Париза за Немачку.

ПОСЛЕРАТНА САРАДЊА СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА И КАНАДЕ

Вашингтон 26 јануар. — Шпанска обавештајна служба јавља да се воде преговори између Сједињених Држава и Канаде о продужењу привредне сарадње и после рата. Израђени су планови који су већ објављени на основу којих ће се извршити колонизација на земљишту Аласке и британске Колумбије.

БРИТАНСКА ОСМА АРМИЈА НА ПУТУ ЗА ТУНИС

Бери, 26 јануар. (БТ) — Према вест из Каира, британска Осма армија наставља са својим напредовањем у правцу запада, од Триполиса ка граници Туниса. Британске извиднице на тре места прешле су границу Туниса. О положају главних снага британске Осме армије није ништа саопштено. У Каиру се рачуна да ће доћи до жешћих борби код Марса и то још у току од једне недеље.

ОБАВЕШТЕЊЕ ЦЕНТРАЛЕ НОВЧАНИХ ЗАВОДА

Будапешта, 26 јануар (МТИ). Централа новчаних завода обавештава да се зајмови ликвидирани на основу житних заложница имају обрачунавати тако да свака метарска цента пшенице одговара вредности од 30 златних пенг

П О З И В скупљачима прилога за породице хонведа

**Ујвидечка група Лиге за
одбрану од напада из ваздуха
саопштава**

Умољавају се даме и господа, затим директори школа, фабрика и установа, као и сви остали који су добили од градоначелничког звања списак за скупљање прилога за породице — било да им је овај доставаљен непосредно или преко поште — да се ради обрчуна скупљених прилога јавно у малој сали Градске куће по овом распореду:

Они чији спискови носе број од 1588 до 1600, 5 фебруара пре подне у 14 часова, 1661—1740, 5 фебр. пре п. у 12 ч. 1741—1820, 6 фебр. пре п. у 9 ч.; 1821—1890, 6 фебр. у 10 ч. пре п.; 1891—1970, 6 фебр. у 11 ч. пре п.; 1971—2030, 6 фебр. 12 ч. у подне. Број табака за скупљање означен је на левој горњој углу. Умољавају се скупљачи да се приликом обрачуна придржавају тачно одређеног дана и часа, јер ће се на тај начин избећи непотребно задржавање приликом предаје новца.

Ово се не односи на скупљаче кућне лево заповеднике, јер је време њиховог обрачуна назначено на самом списку.

Редовни суд судиће убици аустријског чувара насипа

Пред преним судом у Зомбору одговарао је Шандор Вароши, родом из Дале, хрватски држављанин, који је оптужен за убиство чувара насипа из Сонла Лемана Ференца.

Вароши је већ извршио два убиства. За прво убиство осуђен је на 18 година робије, али је после 9 година пуштен условно на слободу. Затим се бавио шверцом дувана и том приликом убио је једног човека. Због овог новог злочина доспео је у затвор, али је побегло из Хрватске преко Дунава, која је био залеђен, у Мађарску. Овде се сукобио са чуваром насипа Леманом. На питање Лемана шта ради, изјавио је да је побегло из Хрватске. Леман је напашано на њега а он се поплашио, узхватио за његову пушку, и сиријом коју је са собом носио ударио чувара насипа по глави. После првог ударца ударио је још неколико пута по глави своју жртву.

После саслушања оптуженог Варошија прешло се на испитивање сведока, а после говора државног тужилаштва и одбране, сенат преког суда повукао се на већање након чега је прогласио своју одлуку на основу које се суђење преког суда суспаује и преког суд уступа цео предмет на поступак редовном суду, јер се није могло установити да је оптужени знао да има пред собом органа власти.

— Напуљски лист „Ил Матино“ престао да излази. Главни уредник листа „Ил Матино“ г. Касини повукао се и сада излази само лист „Коријере ди Наполи“, пошто је дневник „Ил Матино“ сједињен са овим листом. За уредника „Коријере ди Наполи“ постављен је новинар Асантет.

Позориште на фронту

(Хонведски батаљон за ратне извештаје; Базе Талијан, Џанкарлар).

Оног који већ више недеља пала својим дебелом белом огртачем покрио је малу отргану руску варош. Овде, сасвим близу борбеног појаса где се воде жестоке борбе, сваки дан је сасвим једнак следећем дану, који споро долази а још спорије пролази. Радни дан од недеље разликује се само по свечаном богослужењу, нарочито пак за уморне хонведе, који заслужују овај кратки свечани одмор.

Недеља је. Ми то сигурно не бисмо знали да изамо од команде добијемо следећи извештај: Приспело је позориште које се кренуло из Будапеште.

Код једног помоћног официра, седећи у топлој собини, чекамо вест о тачном доласку воза. Телефон звони и млади официр диже слушавицу. Хало! Да, дакле за 16 минута приспеће на нашу железничку станицу. Хвала!

За неколико тренутака већ се возимо саоницама и стижемо на железничку станицу у тренутку кад воз стаје. Погледама претражујемо дугачку композицију и одмах смо опазили глумицу Маљу Киш. Мало уморнога лица али са осмејком позира хонведским фоторепортерима. Још неколико минута и из завојеног железничког станица цела „трупа“ спремна је за поласак. Ту је и Деже Кертес са својом женом Бабом Блахти, Ана Утри, Лили Келемен, Маја Матраи, Али Поли, Јожеф Тот, Беба Андам, Франца Хомониз, Алберт Гулечи и многи други. Са подигнутим огртачем, скромног изгледа, прилази нам душа овога фронтског позоришта, Андор Толнаи. Цела ова трупа седе са командантом позоришта потпуковником П. Д. у два велика аутобуса, а већ после четврт часа, после одржаног поздравног говора команданта места, уморни уметници одмарају се у топлој становима после напорног путовања, које је трајало пет дана.

Одмор није дуго трајао. После два часа цела трупа морала је бити у позоришту, да би са једним кабарећким веселим вечером забављали хонведе. Дворана је била препуна униформисане публике, а разлика је била само та што је примећено много сеоских Црвеног крста. Приспео је и командант места, потпуковник, угашено је светло, сјајнице на рамени су засијале и отргана завеса се дигла. Баба Плахти у улози конференсиона овога вечера је поздрављена са огромним аплаузом, а она плачним гласом и са сузама у очима, потресеним гласом, најављује учеснице прве тачке: Мају Матраи, Деже Кертеса и Јосипа Колта.

После кратког једночина наступила је уметница мађарске песме Ана Утри. У прекрасном мађарском одећу са хиљаду боја, потресеним осмејом захвалује за огромни аплауз. Са малом марамицом у руци даје знак оркестру звијатичара који је добро познат са радија, и поче прва мађарска песма... Нека непозната и досад непобитна топаљна увукла ми се у срце, а моје сузне очи посматрају у овоме полумраку хонведе. Један брајанџ око 40 година, прототип Мађара, седе затворених очију. Види се на његовом лицу да са својим својим мишићем и целом душом саопштава ону мађарску песму која драг никада неће проћи, а његове затворене очи даве се неком скривеном пејзажу у домовани. Неколико реж даље један млад хонвед опалена лица стоји са убуђеним очима. На прима му сија одликовање мале сребрне за вријештво. Ко зна у каквом је крвавом борбама заслужио ово јуначко одликовање! И тако даље, на сваком лицу, био то

млади или нешто старији, видимо умирење и дивљење чудном деловању и љубави према мађарској песми.

Башио сам сада поглед на позоришницу и у овим тренуцима заборављамо да смо у рату, да нас хиљаде километара растаљају од нашег топлог дома, а огромни аплаузи потсећа нас на успехе позоришних претстава. Време пролази и приближава се крај првога дела претстава.

Пре почетка одмора појављује се на позоришници Маља Киш у најобичнијем сеоском одећу. Својим карактеристичним покретом везује мараму, заглављује косу и чека да престане велики аплауз. Отпевала је две најновије и најпопуларније војничке песме: „Чичкаш“ и „Два дана сам седео у самаци“. Дјаван је приказ био када је, поддржављући, оштрим коракм зашуптала позоришницу. Хонведа, желили песме и веселија, нису престајали са аплаузом који захтева још једну песму. На општи захтев отпевала је и „Кремјету“.

За време одмора потражили смо у једном кућу позоришницу Маљу Киш и умолили је да нам исприча како је дошла до фронтског позоришта, шта ју је извело на то да остави кућу, успехе, публику, да дође овако далеко и заводи на фронту уморне хонведе.

— Моја је давнашња жеља — каже уметница својим симпатичним гласом — да дођем на фронт и забављам наше љубљене хонведе, па макар и у овако скромном оквиру, да им изразим захвалност за све оне велике жртве које они подносе за нас. Када сам сазнала да директор Толнаи оснива позориште за фронт и да тражи чланове, са највећим одушевљењем сам се јавила. На захтев Главног комора, где сам играла у усполој оперети „Поручник Марија“, да разврнем свој уговор са Веселим позориштем, примача сам ангажман за ово позориште. Неколико недеља трајало је припремање и дошао је час поласка. Незаборавао је био раскид на железничкој станици. Прими... смо огроман број поклона, тек да смо једва могли и корачати. Нагледали смо сви као неко покретно божиње древо. Стигли смо да игром и песмом захвалимо хонведима на свима оним поздравима које смо добили од њих са фронта.

Захватили смо уметници на искреним речима. Она рече на поласку: Напаште, милом вас, да вас све много поздрављам и очекујем много писама на број 202/01 Војне поште.

Почео је већ и други део претстава. Смех се разлеже двораном. Сви чланови овога позоришта својим умором и песмама забављају хонведе. Завеса је пала. Завршена је прва претстава овога позоришта на фронту. Хонведи, расположени, напуштају гледалиште. Уметници се полажно спремају „кући“. У малом руском граду влада помирница. На даљине чује се грмањина топова и крвава жрела ботерија бацају првене мрље далеко на хоризонт. Сем овога влада мртва тишина, само понекада заперче снег испод белица стражара хонведа.

— Прилози за Величку Брзам. Ђока Јошић, 10 пенга; Адам Богданов, 10 пенга; Стева Јалочковић, 10 пенга; Никола Бујандрић, 10 пенга; Димитрије Веселиновић, 5 пенга; Јакић Кијал Мара, 3 пенга; Радојка Живков, 2 пенга; Злата Летић, 3 пенга; Сава Поповић, 1 пенг; Душко Павловић, 1 пенг; Љубица Антонић, 2 пенга; Нада Ђорђевић, 1 пенг; Богдан Бегојевић, 3 пенга; Катица Говорчић, 2 пенга и Лазар Костић, 1 пенг. — сви се Ујвидека. Акција „Нове поште“ и овом приликом уродила је плодом и до 26 јануара а. г. скупљено је 212 пенга.

Сестини

СРЕДА, 27 ЈАНУАР 1943

— У ПАЖЊУ П. ПРЕТПЛАТНИЦИМА „НОВЕ ПОШТЕ“. У данашњем броју нашег листа приложили смо чековне уплатнице свим нашим претплатницима и молимо све оне којима 1 фебруара истиче претплата да је извоље обновити. Претплата на „Нову пошту“ са доставом преко поште износи на 1 месец 3.20, а на три месеца 9.20 пенга. — Администрација „НОВЕ ПОШТЕ“.

— Успео концерат Ујвидечког квартета. У недељу по подне у 5 часова, одржан је концерат Ујвидечког гулачког квартета у добро посећеној сали Католичког круга. Програм су са виртуозношћу извели г. г. Сегеди, Киш, Војтеховски, Тот и Др. Киш Лајош. На програму су били Моцарт са својом лаком и ведром музиком, Колаљ са националним мађарским мотивима и Дворжаков чувени Г-дур квартет. Свака тачка овога успешог програма била је награђена искреним аплаузом. Симпатични музичари су на крају извели још квартет од Чајковског.

— „Дан поседника“ одржаће се 31 јануара у Али. Тога дана се завршава зимски течај Пољопривредне школе.

— Поручке путем Црвеног крста. Ујвидечкој испостави Црвеног крста приспеле су нове поручке од међународне организације Црвеног крста, и то на следеће адресе: Меланија Пеж, Ујвидек, Емануел Копац, Љубица Мешдић, Ујвидек, Катина Ченац, Ујвидек, Карло Лоц, Ујвидек, Алте Луцић, Ујвидек, Лајош Чехић ?, Вилмош Локер, Ујвидек, Којић Милорад, Ујвидек, Аија Јовановић, Ујвидек, Др. Анита Јовановић, Ујвидек, Миленко М. Ралегић, Ујвидек, Јелисавета Николић, Ујвидек, Олга Башаћ, Ујвидек, Миљана Вујић, Ујвидек, Марија Тершић, Ујвидек, Јожеф Валовић, Ујвидек, Еркебет Јешкић, Ујвидек, Ела Марса, Ујвидек, уд. Антала Станисла, Ујвидек, Вилмош Локер, Ујвидек, Аладар Рајхсман, Ујвидек, Шаломон Штарк, Ујвидек, Розе Плати, Ујвидек, Манојло Марић и жена, Ујвидек, Басељко Вучковић, Ујвидек. Све ове поручке могу се примити у канцеларији мађарског Црвеног крста, Ујвидек, Булевар Хорти Миклош 19, за време значајних часова од 9—12 пре подне.

— Завршен течај за болничарке у Бајмоку. На течају било је много слушатељки, и то не само Мађарица, већ и Буњевки и Немцица. Завршна свечаност и испити одржани су у свечаном оквиру.

— Скијашки излет на Харгиту. Ујвидечко туристичко друштво Фрушка Гора припређује у току месеца фебруара и марта неколико скијашких излета у Мадарани Харгитер. Прва група полази већ у недељу и боравиће тамо 14 дана. Учесници овог скијашког излета боравиће у новом туристичком дому спортског удружења Харгита, који се налази на висини од 1700 метара. Туристички дом снабдевен је потпуно модерним комфором. Може се становати у собама од 2, 3 и више постеља. Све собе снабдеване су калдним и топлом водом. Цео дневни пансион стаје отприлике 10—12 пенга. У непосредној близини овога дома налазе се најидеалнији скијашки терени. Пријаве за учествовање у групним излетима примаче ујвидечка филмјала Ибуса.

— У понедељак увече извршена је полицијска рација у Ујви-деку. У понедељак увече, у вре-мену од 7 до 11 часова, изврши-ли су органи месне Полицијске капетаније рацију у Каменници и неким другим улцама. Том приликом установљено је свега неколико кривица појединих ку-ћевласника, који нису пријавили своје потстанаре, а против два страна држављанина поведен је поступак.

— Лекарна научна предавања у овдашњој Државној болници. Као што смо јавили, лекари овдашње Држав-не болнице одржали су у последње време читав низ стручних предава-ња. У понедељак је такође одржано стручно предавање лекара ове бол-нице. Предавање је отворио шеф ле-кара Државне болнице г. д-р Цинић Антал, који је у своме говору по-здравио присутне лекаре, њих укуп-но око 80, из Ујвијеке и околине, по-сле чега су предавачи одржали сво-ја стручна и веома занимљива пре-давања. Веома занимљиво предава-ње било је г. д-р Пал Дежеа, главног лекара за кожне болести, о теми: «О хуестичним обољењима». Затим је одр-жао предавање г. д-р Кулица Геца, главни лекар за порођење, «О поро-ђајним болестима», после чега је ле-кар г. д-р Бала Бала претоварио стручњаке «Бајер» института, који су извели многе занимљиве податке о раду института. Предавање стру-чњака «Бајеровог» института било је проткано читавим низом лепих про-јекција.

— Годишњица рођења Фрид-риха Великог. У недељу прили-ком рођендана Фридриха Вели-ког, а који је рођен 24 јануара 1712 године, приређене су у Бер-лину велике свечаности. Поста-вљени су венци на споменик Фридриха Великог који се нала-зи на булевару Унтер ден Лин-ден. Том приликом почасна че-та држала је стражу испред спо-менника.

— Клање стоке за јавну про-дају у Топољи може се изврши-ти само на општинској кланици. То решење донето је на послед-њој седници општинског већа. Оно је сем тога решило још низ других питања, међу осталима и уређење припадности општинског поглаварства и одре-дило нове таксе за гробље.

— За изабринуту децу уд. Даринко Свенцић непознато лице на Паланке упутило је 3 пенга.

— Порески дужници у Турској на присилном раду. Јављају из Цариграда да су турске власти одредиле да се има наплатити 90.000.000 турских фунти заоста-лог пореза. Овај рок истекао је и у недељу су већ одведени на присилан рад многе турске лоше пореске платише. У источној Анатолији изграђен је један до-гор у коме се може сместити 10.000 људи. Рачуна се да ће се на присилан рад одвести око 100.000 људи који не плаћају уредно порез.

— Француска опозвала дипло-матске претставнике из три ју-жноамеричке државе. Јављају из Вишија да је Француска влада повукла своје дипломатске прет-ставнике из јужноамеричких зе-маља, као што су и јужноамер-ичке државе то учиниле са сво-јим претставницима у Вишију. Ово наређење односи се на по-сланике и чиновнике посланства у Бразилији, Чиле и Перу.

Јуче је извршена смртна казна над братоубицом из Петреца

Јуче ујутро у дворашту овдашњег Окружног суда извршена је смртна казна над Куховски Јаном, братоуби-цом из Петреца. Куховски је још аугуста 1941 године наговорио свога брата да крену заједно у лов на зе-чеве. На једном усамљеном месту они су изабрала буюкју, и док је брат остао да чека зеца, убаци Јан отапао је кући, узео секиру, вратио се и прикравши се брату ударио га сна-жно секиром по глави. Убијеном бра-ту Јан је извадио из рана 60 пенга, а затим је дошао у Ујвијек, где је лумпујући у року од два дана потро-шио сав новац и потом се поново вратио у Петреп. После два дана Јан се вратио на место злочина и сахра-нио свога брата, а после неколико не-деља сеоска пси ископали су леш и јандармерија, која је о томе била извештена, повела је најенергичнију истрагу.

Нешто после убиства Јан је напу-стио село, а његов заговетни пестанак навео је јандармерију на прави траг.

Истрагом је утврђено да се он крије у оближњим виноградима, где је ускоро и ухваћен баш у тренутку ка-да се спремао да побегне у Хрватску. Ухапшени Јан првобитно је злочин пред овдашњим Окружним судом, ко-ји га је осудио на доживотну роби-ју. На ову пресуду жално се држав-ни тужилац, те је предмет упућен Апелацију у Сегеду, која је пресуду променила на смртну казну, што је и Курија у Будапешти оснажила. Адвокат г. д-р Лауровић Јајош тра-жио је помиловања, али је молба од-бијена, те је јуче ујутро, у 7 часо-ва, извршена над братоубицом смрт-на казна вешањем. Извршењу пресу-де присуствовали су г. г. д-р Череши Андор, државни тужилац, д-р Таба-кович Ендре, др Хајноши Агоштон, д-р Новобаки Иштван, градски фе-зик, д-р Роштфалви Имре, д-р Вар-мати Мира, градски економски савет-ник, као и бранилац оптуженог д-р Лауровић Јајош.

Нов програм у **Ракоци** Од 25. I. до 3. II.
Биоскопу

Девојка брда

Одличан мађарски премијерни филм по роману чувеног Тормаи Цецила, а који се истовремено приказује у главним улогама:

Фењеш Алис, Нађ Иштван, Др. Хосу Золтан, Грегус З.

Суђење човеку који је, најмљен, за 20 пенга убио жену

Сабадка, 26 јануар. Пред овда-шњим Окружним судом одржано је суђење по убиству жене Или-је Гајдоша, гостионичара из Мо-хола, која је убијена у априлу 1941 године на Тиси, између Мо-хола и Петерева. На оптуже-ничкој клупи налазе се муж уби-јене Илија и Михаљ Кевешди, надничар, који је у то време био народни стражар. Према оптуж-би, Михаљ је по наговору, најмљен за 20 пенга, убио Или-јину жену и бацно је у Тису. На саслушању Илија пориче да је наговорио Михаља да убије ње-гову жену, али признаје да је живео рђаво са њом, јер га је она тобож варала и није била

нормална. Други окривљени, Ми-хаљ, међутим, признајући дело, каже да је ово извршио по на-говору Илије, који је за то дао 20 пенга. Покојница је требала да иде својој родбини у Нови Бечеј, па је Михаљ имао да је превезе чамцем. Том приликом он ју је убио из пушке и бацно у Тису.

Саслушано је више сведока који доста терете Илију. Одбра-на је предложила да се Кевешди упуту на психијаторски преглед, пошто је неурачуњива. Суд је донео одлуку да се претрес од-ложи и да се Михаљ Кевешди упуту на преглед који има да утврди његово душевно стање.

— Тајанствена смрт једног надничара из Бајше. На неколи-ко километара од Кишхеђеша нађен је у несвесном стању Гу-банић Михаљ, стар 52 године, надничар из Бајше. Губанић је пренет у полицијску стражару у Кишхеђеш где је издахнуо и по-ред лекарске помоћи. Полиција води истрагу поводом овог та-јанственог смртног случаја.

— Пронађен нестали амерички авион. Како смо пре неки дан јавили, нестало је један амерички путнички авион. Остатке овога авиона пронашли су власти у близини перуанског пристани-шта Кала. На авиону је било 4 члана посаде и 11 путника.

— Хапшење трговаца у Софи-ји. Полиција у Софији ухапсила је већи број трговаца и занатли-ја зато што су незаконитим пу-тем хтели да набаве разне сировине.

— Ново канцелариско време у Зенти, по наређењу градског на-челника, траје од 7.30 до 2 часа по подне.

— Предавања у шегртским школама у Сабадци почела су у понедељак. Управа школе позива послодавце да убудуће редовно шаљу своје шегрте у школу.

— Смањење оброка хлеба у Бугарској. Бугарска влада бави се пројектом да смањи оброк хлеба од 500 грама на 250 гра-ма дневно, почев од 1 фебруара.

излази у четвртак 28 јануара са богатим материјалом

Цена листу је снижена на 30 филера

— Трагање за убицом Илоне Шварц Фабијан. Полиција води најенергичнију истрагу о гро-зном убиству — о коме смо већ раније јавили — извршеном над Илоном Шварц Фабијан. Поли-ција је већ неколико лица пред-вела али до сада још није могла доћи на прави траг. Највише ис-каза терете једно мушко лице које је имало кратак зимски ка-пут а које је истога дана када се убиство догодило виђено са жрт-вом.

— Наредба о припомоћи оштећеним власницима обвезница ратног зајма. У Службеним новинама објављена је наредба о припомоћи власника рат-них зајмова на 1914—1918 године. У смислу ове наредбе може добити при-помоћ оно лице које је у међувреме-ну од 19 јула 1939 до 19 јула 1942 бар једнапут добило ову припомоћ али тек да је до 30 августа 1940 ста-новало на територији Румунаје одно-сно до 1 априла 1941 на територији Југославије и поднело за ову при-помоћ прописну молбу. Ову помоћ може добити жена првобитног власни-ка ратног зајма, као и малолетна деца ако је првобитни власник умро, а у току последње три године је бар у једном случају примио ову припо-моћ. Ову припомоћ могу добити деца чаји годишњи приход не прелази су-му од 2.000 пенга. Граница овог одре-ђеног прихода односи се на брачне другове који живе у заједничком до-маћинству. Граница одређеног при-хода од 2.000 пенга може се поваси-ти и са 50% ако су разлози такви да се потпомогне породица која је у оскудици. На вредност обвезница ратног зајма од 1000 до 1500 круна годишња припомоћ је 15 пенга, од 1500 до 2000 круна 20 пенга. Ако је обвезница од 500.000 круна и навише, припомоћ не може износити ви у ком случају више од 1.000 пенга.

— Снежна лавина у Немачкој затрпала финанси. У околини Бренера велика снежна лавина затрпала је једнога финанси. Не-срећни човек имао је само толи-ко снаге да је могао дозивати у помоћ. Чувши његову звиждаљ-ку, притекли су му у помоћ оближњи сељаци, који су га пре-нели у болницу.

— У Француској интерни-рани претставници Колумбије, Еквадора и Венецуеле. У смислу посебног наређења француске владе, упућени су посебним во-зом претставници Колумбије, Еквадора и Венецуеле у бању Монторед.

— Прослава чувеног композитора Грига. Филхармоничари у Ослу спремају велике концерте које ће приредити у јуну месецу ове године приликом прославе стогодишњице рођења чувеног норвешког композитора Едварда Грига.

— Најновије из Хрватске. Загребачка влада дала је помоћ од 10 милиона куна за одржавање радничких кухиња у Загребу. У овим кухињама радници, физички и интелектуални, могу добити јатни ручак за 15 куна. Овај мањак треба да покрије држава са својим потпорама. — Берза рада у Загребу саопштила је јавности да у Хрватској нема више незапослености. — Земунски „Граничар“ жестоко се обара на д-р Јураја Крљевића, који је потпредседник емигрантске југословенске владе у Лондону, због тога што није основао посебну хрватску владу, која би тражила признање Независне Хрватске Државе од Енглеске.

Нове цене шећера одређене су на велико од 96 до 101,65 куна по килограму без тропикова за пренос и без пореза на пословни промет. Према томе може се очекивати да ће цена шећера стајати у малопродаји око 120 куна. — Хрватским новинарима остављена је железничка повластица од 75 на сто што и бесплатне карте за редакције новина за пет особа на I класе воза путују бесплатно. — Хрватска влада поништакла је једним декретом све акције акционарских друштава, које су биле у власништву Јосефа и нису предате до 15 јануара влади. — Суд у Загребу стигао је прошле године 8207 поднесака, на које је плаћено преко 5 милиона куна таксе. — Цена трајекта сира повишена је у Хрватској на 125 куна по килограму. Цене рабе одређене су овако: сав 65, сечен сав 80, штук 48, шаран 48 куна. Зечеви по комаду 350—450 куна, дигље патке 150 куна комад. — У недељу су престале важити упутнице за куповање бензинске смесе за приватне путничке аутомобиле. — У Загребу и у неким другим градовима средњошколска омлађина чисти снег, а радници возе постоље из града. У Загребу су запослени ученици од 6 па навише у гимназијама, а у Учитељској школи и у Техничкој школи од 2 разреда па навише.

— Пронађено ловачко оружје старо 40.000 година. У близини општине Колина у Немачкој, услед ниског водостаја реке Елбе, пронађено је оружје којим су се некада ловили мамути. Научници тврде да се ово оружје употребљавало пре 40.000 година. Тежина овог оружја је 15 килограма, а дугачко је 105 центиметара.

— Пронађен нов хемиски елемент. У Заводу за изучавање радијума у Берну пронађен је нов елемент. Физичари овога завода д-р Лајо Шмет и д-р Валтер Виндер назвали су овај нови елемент елементом број 85, као последња од до сада пронађених радио активних елемената. Д-р Шмет је ученик госпође Кири која је пронашла радијум. Ова одлична физичарка чувена је и у медицинским научним круговима. Истакла се нарочито при примени новог начина лечења рака. У болници примењују овај начин лечења и на последњем конгресу швајцарских специјалиста за лечење рака поднет је о њему извештај. Други проналазач д-р Валтер Виндер управља је радијум-института у Берну и чувена је и његова књига о лечењу радијумом.

Драма иза тамничке решетке

Робијаш који није имао смелости да изврши самоубиство

У норвешкој вароши Бергону одиграла се недавно крвава драма у тамном казненом заводу. У том заводу налази се велик број заточеника, који се доводе из свију крајева Норвешке. Већином ту бораве тежа злочинци, који су осуђени на десет и више година робије.

У бергенском казненом заводу налазио се и робијаш Карл Свенсон, који је због убиства и разбојништва био осуђен на 15 година робије. Већ у два маха раније Свенсон је покушавао да побегне са робије, али је у томе увек био осуђен.

Пре неколико дана Свенсон је из врата своје ћелије вребао чувара, који је имао да му донесе вечеру. Када су се врата отворила, чувар је ушао ништа не слутећи, а Свенсон га је великом гвозденим шипком снажно ударио посред главу, тако да је несрећник пао на под окрвављене зидове и изгубио свест. После неколико сати он је у болници умро.

После извршеног педела, Свенсон је од тамничара отео револвер и покушао да побегне. Али у тамничком коридору га је убрзо ухватио, свалачан, пошто је покушао да пуца на своје савезнике из револвера, па је одведен у самуцу. После овог неуспешног покушаја бекства Свенсон је хтео да изврши самоубиство, али су га тамничари у томе у последњем тренутку спречили.

Сличан случај десно се у истом казненом заводу пре пет година. У једној ћелији, у којој су се налазила два робијаша, тамничар је једног јутра нашао једног робијаша мртвог. Овај други робијаш позван је на одговорност. Он је у почетку тврдио да је његов друг у ћелији извршио самоубиство, али сви знаци су јасно показивали да је по средби убио. Најзад је робијаш признао да је он убио свог друга, али на његово

упорно наглашавање и преклањање, јер сам није имао снаге да одузме себи живот.

Робијаш је за убиство изведен пред суд. Суд је саслушао тамничаре и многе робијаше из казненог завода и претом успео да утврди да је онај робијаш учествовао у више махова да изврши самоубиство. Стално се жалио друговима и тамничарима како му је живот додијао. Његов друг из ћелије сажалио се на њега и на крају пристао да поступи по његовој жељи и убио га.

Суд је поверовао у исказе робијаша који је био доброт понашања, и осудио га на минималну казну — две године робије.

★

ШЕЗДЕСЕТОГОДИШЊИЦА ЕЛЕКТРИЧНЕ СИЈАЛИЦЕ

Прошло је равно шездесет година откако се данашња електрична сијалица примењује и практичној употреби. Јули су се 1883 као неком чуду дивили првим електричним сијалицама. Она се тада сматрала великим луксузом. Једна мала сијалица, која је могла да гори свега неколико сати, стајала је, према тадашњој високој вредности новца, око 15 пенга. Прве сијалице су просто прождирале електричну струју и на тај начин је електрично осветљење одиста било скупо и значајно велики раскош. Данас се 40 великих сијалица служе за исто време истом количном струје као једна пре 60 година. По тврђењу стручњака, ни данашња електрична сијалица није још довољно усавршена. Она, додуше, није далеко од идеалне сијалице, која би уз минималну потрошњу струје давала најдешњу и најјачу светлост, али до постизања тог идеалног савршенства на пољу електричне сијалице још треба мало прочекаати.

Биљке које човеку доносе здравље

Разни лековити биљни чајеви

Постоји читав низ биљака које су у облику чаја веома добар лек против разних болести и несносних болова. Међу најлековитије биљке спада таловани «валеријан» (valeriana officinalis), који је веома добро средство против болова и грчева у стомаку и доњем телу.

Треба узети 8 грама корена валеријане на 180 кубних сантиметара воде, која се у кључавом стању прелива преко биљке. Свака два сата једну велику кашику вредно попити. Као тинктура, валеријанове капљице узимају се против болова и грчева на шећеру, 10—20 капи.

Лишће шумских јагода је добро средство против пролива, стеже стомак и умањује знатно болове и грчеве. Лишће треба пре употребе прелити кључалом водом.

Исландска маховина је такође веома лековита. Пречи се као желе, у облику питења. Један део исландске

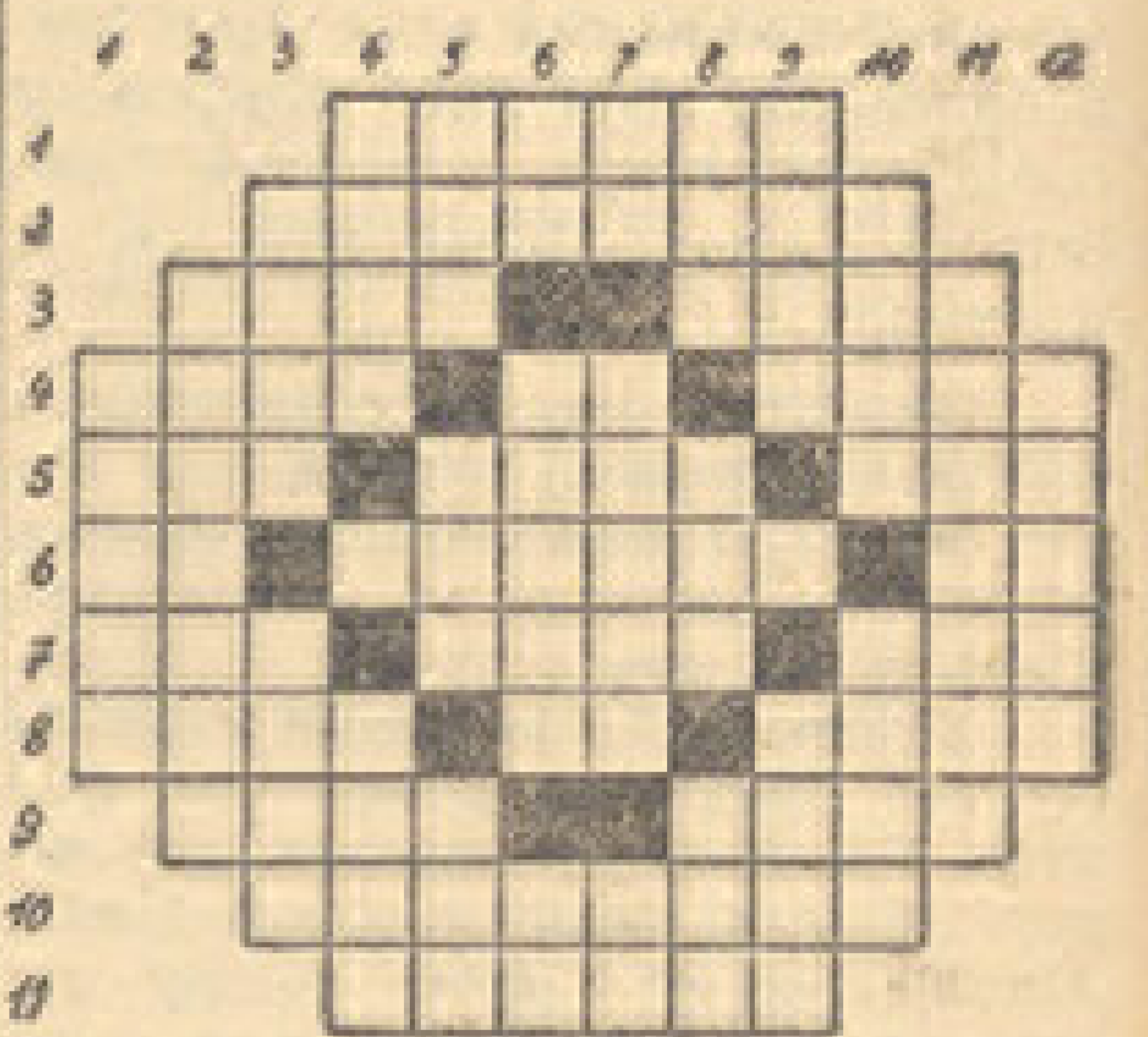
маховине треба очистити и кувати се 20 делова воде. Додати мало више жута шећера. Кувати све дотле док се не добије густаста маса. Тај желе одлично делује против болова и напругаја, а појачава слузокожу цревног канала.

Лишћа цвет је лековит у највећој мери. Скувати 5—10 грама лишћног цвета на пола литра воде. Чај од лишће оживљава живце, узазива лучење зноја, умирује разне болове. Нарочито је добар против напеба, катаралних оболења органа за дисање, кивавице и хроничног кашља.

Од корена и лишћа коприве кува се лековит чај. Тај чај од лишћа прогутава крв. Чај од корена коприве је одличан против водене болести у почетном стадијуму. Прање са чајем од коприве добро је против болова у зглобовима. Исто тако чај од коприве је добро средство и против перутона и испалзања косе.

Број 12

Водоравно: 1) Дуња. 2) Гробница фараона. 3) Врста теста — део главе. 4) Мушко име — усклик — врста пешира. 5) Аждаја — горког укуса — сужаљ. 6) Лудолфов број — веран — уштна речца. 7) Господин (турски) — полет — судбина. 8) Маада — два места вокала — нож. 9) Мати (у надежу) — рођа. 10) Верека секта. 11) Поклепна.

Усправно: 1) Азиска држава. 2) Многорукаони. 3) Река на Балкану — сунђарска потреба. 4) Попитује — сусласник — летовице. 5) Епоха — плуки — позади. 6) Египатско божанство — оложавање — иницијали чувеног гинеколога. 7) Њама — подмукао — грчко слово. 8) Конач — нов — један од оснивача Рима. 9) Обичај — сугласник — Коена. 10) Бог љубави — бжтајни. 11) Земљорадника. 12) Русевине старе бугарске престонице П'вска.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 10

Водоравно: 1) Ат — ми — Ом — ла. 2) Тимотијевић. 3) Омир — Ема — лаж. 4) Мол — брага — там. 5) Кам — ара — три. 6) Надарно. 7) Гог — ура — ома. 8) Сув — трема — Ела. 9) Ард — ама — етер. 10) Рап Валерија. 11) Ив — ар — на — ас.

Усправно: 1) Атом — сара. 2) Тимок — гурак. 3) Милановал. 4) Мор(е) — б — мат — т — два. 5) И(вал) (туркешки) — Бра — д — ура — ар. 6) И — мар — а — Рем — л. 7) Ој — ага — р — ама — ен. 8) Мед — а — тно — а — ера. 9) Ватромет. 10) Лимак — алек. 11) Аним — Арао.

ОТКРИВЕНО СЕЛО ИЗ ЛЕДЕНОГ ДОБА

Острво Ишија, непосредно пред пулским заливом, има опсег од свега 80 км, и пуно је кратера, као и цео предео. Због своје природне лепоте и вредних извора који извиру из кратера, ово острво је у марио време пуно посетљача из Италије и иностранства. За острво је знао већ и стара Омир, а опевао га је и песник Пиндар више пута. Сада се овде врше ископавања, која су довела до занимљивих открића. Д-р Бухнер, један од стручњака археолога, драж да се нашао на једно веома старе село, на првога столећа Леденог доба. Нађени су многобројни остаци старих огњишта, разво оруђе и предмети за домаћинство, старе посуде од глине и сл. Изгледа да је ово старо село било опкољено, ради заштите, двоструким зидом. Ископавања се настављају.

ГЛАВА „НОВЕ ПОШТЕ“

Тетка Фаникина мачка

Е. Кердинг

Судбина бира жетивада најчуднови-
таје путеве да украси животне ста-
зе двају бића. Начин на који су се
упознали тетка Фаника и Антон Па-
гел тако је занимљив, да га је за-
ста вредно испричати.

Ма да тетка Фаника није имала
још пуних тридесет, била је већ
удовица. После вишегодишњег моно-
тоног и тихог брачног живота, умро
је ујак Ханс. Тетку је оставио леп,
мали стал, пристојну пензију и про-
лог мачка Ханзиху. Пошто је ујак
Ханс јако волео мачка, природно је
што је и тетка Фаника сву своју
љубав пренела на њега. А доброна-
меран савет своје старије сестре о
повојној удаји одбијала је бојажљи-
во.

— Не познајем никога за кога бих
се могла удати, — говорила је она
својим тихим гласом.

— На онда се упознај с неким! —
одговарала би енергично сестра, ко-
ја је била удата и имала два сина.

Лико је то било рећи, али за тет-
ку Фанику је било то неизводљиво,
ма да је често патила од усамљено-
ста. Чак не љубав према Ханзиху
није јој могла помоћи.

Две године после смрти ујака при-
шло је мачак Ханзика. Тетка Фаники-
на жалост била је велика. Она одлу-
чи да Ханзиху достојно сахрани.

Било је то лакше решити него уре-
дити.

На њено питање одговорила је су-
сетна, госпођа Мајер, добродушно:

— Испуниће га, госпођо, па ћете
га увек имати поред себе. Или дај-
те га кранару — то дивно криво!

Тетка Фаника је одлучно одбила
ове предлоге, што је госпођу Мајер
увредило.

Мало озлојеђена, отишла је код се-
стре која је живела у малој кућини
са бантом, да се посаветује с њом.

— Но, донеси га само овамо, —
рече сестра, пуна разумевања, —
можемо га закопати у дну банте.

Тетка се захвали на савету. При-
премила је све потребно за пренос
Ханзика. Узела је једну кутију у
коју је, ма да мало степњен, мачак
ипак стао. На кутију је ставила цве-
ће, упаковала је у сив папир и пе-
жљиво све завезала. Тада се жало-
сно, али прибрано, упутала сестри.

Ишла је метро-ом који је, као и

обично, био препун. После кратког
стајања, ипак је тетка Фаника до-
била место. Место јој је уступило је-
дан симпатичан господин средњих
година.

То је био, нарочито, Антон Пагел.
И када је тетка Фаника ставила
свој пакет у мрежу, њихови погледи
су се сусрели. За тренутак само, јер
је тетка Фаника збуњено оборила по-
глед. Када се после извесног време-
на усудила да баци плашљив поглед
на њега, видела је да је још увек
посматра.

Тада је тетка погрвенела, као у
девојачко доба.

На својој станици, још увек збу-
њена, брзо се дигла. Преметла је
како је симпатичан господин, добро-
ћудно и смешкајући се, посматра.
Искукла је свој пакет између оста-
лих и напустила је куле, ве одгова-
рајући на љубазан поздрав неанга-
жа. Још увек збуњена, дошла је сво-
јој сестри.

— Али, дете, зар те је то толико
узбудило? — сестра ју је сажаливо
гледала. Нијакко није могла да разу-
ме зашто је Фаника код тог питања
јако погрвенела. Није могла да слу-
ти да је сестру више узбудило дога-
ђај у метро-у него смрт Ханзика.

— Већ омо ископали руну, — ре-
че старији нећак Карло важио. —
Дај нам пакет, тетка.

— Зар нећемо прво поити каву?
— упита сестра. — Дуго си путо-
вала, Фаника.

Тетка Фаника осећала се толико
грешном пред мртвим Ханзихом, да
је желела прво да испуни своју жа-
лосну дужност.

Два нећака су отишли у банту са
пакетом. Овај посао их је занимао.
Кад су их сестре сусретле, затекле
су их како клече крај руне и свађа-
јући се, њушкају пакет.

— Чудно мерише, тетка, — рече
Фриц. — Карло важи да си га прво
димљаш, као што то раде Индијанци.
Да ли је то истина?

— Немој говорити такве глупости!
— прекиде га строго мајка.

Онда је сива пакет био спуштен у
руну и браћа су га прекрала зем-
љом. Погребна свечаност била је ти-
ме завршена и сива су се упутали
на каву. Сива је пало у она како
је тетка Фаника била кутљива и

одсутна. Због тога им је било лакше
када је тетка Фаника отишла.

— Крајем недеље је Францов ро-
ђендан, — рече сестра на вратима,
— Дођи на каву у ово доба.

Тетка је отишла кући. Још увек
удубљена у размислање, борила се
сама са собом. Зар није било неверо-
ватно што ју је поглед симпатич-
ног странца толико узбудило? И то
баш на тај дан!

Када је тетка Фаника легла, узда-
хнула је. Те ноћи санала је о непо-
знатом господину.

Када је у недељу путовала код се-
стре, није била толико на изнена-
ђења када је симпатични господин
ушао с њом у њиху куле. Успут су
се посматрали. Са тетком Фаником
напустио је куле и исповрати.

— А сада, дозвољавате ли да вам
са Антон Пагел претстави? — рече
он, смећећи се, када су изашли на
улицу.

Тетка Фаника је то дозволила. Ње-
не очи су радосно заблестале.

— Уосталом, да пређемо одмах на
ствар, — рече господин Пагел. —
Шта сте имали прошав пут у вашем
сивом пакету?

— У... у мом пакету?... Како?...
Зашто?... — муцала је Фаника.

— Завима ме, да извесног разло-
га, због кога сам вас сваки дан че-
као на станици. Дакле?

Осећај безграничног разочарења
обузео је тетку Фанику.

— Мртву мачку, — одговори она
тихо. — Носила сам је да је зако-
пам у банту моје сестре. Је ли вам
то довољно?

— Скоро! Још нешто: јесте ли је
покопали?

— Али, да! Чему то чудновато пи-
тање?

— Зато, јер тврдим: ви нисте по-
копали своју мачку! — рече госпо-
дин Пагел, смејући се. — Дозволи-
те ми да вас отпретим... Тада ће се
цео случај разјаснити. Молим вас, ве-
мојте сада ништа питати.

Сестра је била све заљепљена када
је видела Фанику у пратњи страног
господина. Антон Пагел се претста-
вио.

— Смем ли вас молити да дођете
са мном у банту? Жао ми је, али
мачкин гроб мора бити отворен.

Карло је промрљао гласно и ра-
зумљиво:

— Детективи! — и ашам је нечуј-
но ишчезао са хоризонта.

Сестре су отишле са господином
Пагелом у банту. Помоћу Карлове
донатице, брзо су откопали пакет.

„НАЗЕБИ СВАНИ ДАН“

— Ви немате стана?...
— Немам. Отказао сам га јуче.
— Отказали! — сад уред зиме?...
— Да, и то због тога, што се тешко
загрева!

Тада Антон Пагел развео врону
отвори кутију.

Тетка Фаника и њена сестра су
зашањено узвикнуле. У пакету су се
налазиле две прамрљиве кобасице
и један дива комад сланине!

— Од мога брата са села, — обја-
снио је смејући се господин Пагел.

— Цела породица је то скупила за
мој рођендан. Мој пакет је случајно
изгледао као и ваш, госпођо. Тако
сте ми, у брзини, узели погрешан
пакет и овде га закопали. Садржина
није ништа шкодноло. Али требало
сте вилети лично моје сестре и моје
када смо код куће отворили пакет
и... направи једну мртву мачку.

Сада је чак и тетка Фаника мора-
ла срдачно да се насмеје.

— Покупио сам, дакле, да вас на-
ђем на станици. Са успехом! И то
ме радује — не само због пакета!...

После ових речи, разлижења сестра
се удала.

Још нешто остаје да се дода: тет-
ка Фаника се данас зове госпођа
Пагел.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“

МАРИНЕЛА МЕЊА ДУШУ

МАРИО КОНЧИНИ

— Ето, ту се налази мој „Лентир“,
— објашњавала је Доманију. Њему
је било познато, да је Маринела од-
личан пилот, која је својим авионом
превазила већ неколико вртоломних
путова, а могла се похвалити и са
завидним рекордима. Поред тога
знао је и то да је њен авион одли-
чан, издржљив, најновији модел. Али
шта је она сада намеравала? Зар се,
можда, спрема на лет у ово позно
ноћно доба? И он се мало стресао
при помисли, да ће морати с овом
смелом и чудном девојком да прире-
ди неки ваздушни излет у непозна-
том правцу. Међутим, Маринела се
на све то није нимало обазирала,
већ му је гласом који не трпа про-
тивљења, наредила да изгура апа-
рат из хангара на слободно поље.
У унутрашњости авиона налазиле су
се две комплетне пилотске униформе.

— Обуците се, па ћемо узлетети!
— чуо се Маринелин заповеднички
глас и он, је села иза волана, на
пилотово седиште.

Домани је без речи послушао, а
већ у адућем тренутку мотор је по-

чео да бруји — најновија констру-
ција фабрике Бергучи, — али скоро
нечујно. Апарат се све брже уздицао
у вис и већ после неколико минута
излазио се у великој висини. Мари-
нела је вешто маневрисала у вазду-
ху и пражла мале кругове с апаре-
том, да би достигла што већу висину.
Када су се налазили у висини
од 1800 метара, она је авион окре-
нула у западном правцу.

VII

ТАЈАНСТВЕНИ НАПАД МАСКИРАНИ БАНДИТИ

Полицијски инспектор Робинети —
„полициски пас Робинети“, како су
га његови другови звали — стојао
је пред вратима свога шефа са пр-
стима спремиим за куцање и он је
размишљао, да ли је згодно да у
овом тренутку крочи у собу шефа
римских детектива Паола Моренија,
па да му на лицу места саопшти све
појединости о случају, за који је ма-
лочас сазнао или би пак боље било

да се још мало стиса, док га његов
шеф не посове и помене ту тугаљиву
ствар? Јер сивор Морени уопште
није трпео, ако су га његови потчи-
њени изненађивали са новим, фра-
пантним и за њега непријатним ве-
стима, о којим он дотле није имао
појма, пошто је на тај начин био у
немогућности да покаже своју ше-
фовску надмоћност.

Бавоћи се овим тешким мислима,
Робинети се још дуго колебао. Али
напослетку у њему је надвладало
кестљиве и најзад је епак закуцао
на шефовим вратима, у сваком слу-
чају сасвим тихо и скромно, као да
је и овом формалношћу хтео да по-
каже своју подређеност у служби.

— Слободно! — чуо се изнутра
снажан баритон.

Робинети је опрезно отшкринуо
врата и са радосну утврдио да је
његова рана је стрепња била сасвим
неоправдана. Сивор Морени је са
залетом најчмом, скоро нервозно,
проучавао вечерња излања римских
листова. Из тога је скромни Роби-
нети могао са сигурношћу да утвр-
ди, да је његов шеф био већ о све-
му обавештен.

Када је приметио пред собом Ро-
бинетија, одједном је из њега поју-
рила лавина питања, а да се при то-
ме није уопште интресовао зашто
га је инспектор у невреме посетио.

Он је песницом снажно ударио о
сто узвикнуо громким гласом:

— Замислите, Робинети, по том та-
јанственом случају нисам успео да
пронађем ниједан траг!

Робинетију је, додуше, било добро
познато о чему је реч, па ипак је
сматрао да ће се дипломатски пова-
штати, ако постави ово питање:

— Какве трагове?

Шеф детектива га је строго одео
рико погледом и на лицу му се по-
јавио триумфални израз, као да је
баш он у том тренутку пронашао
неки важан траг у вези са споме-
нутом тајанственом афером.

— Дакле, вама још ништа није по-
знато о свему томе? — упитао је уз
задовољан осмех. И сада је почео
да износи појединости овог мастерн-
озног криминалног случаја, које су,
уосталом, до тањина већ биле опи-
сане у ветерским новинама. Он је све
то тако причао, као да је сам давао
о томе случају податке новинарима.

— Још увек не знам о чему ви то
говорите, сивор Морени!

— О овим ниговима из Акале!

— Да ли сте већ добили неке по-
де податке и доказе о њима? — упи-
тао је Робинети, вешто слушачки
скромног човека.

Наставиће се

Среда, 27 јануар.
Св. Сава I. апхвепикоп српске, Јо-
ван Златоуст.

БИОСКОПИ

АТИЛА: Вавилон.
НЕМЗЕТИ Лепа звезда.
РАКОЦИ: Девојка брда.
ЗРИЊИ: Прилина.
Претставе у 3, 5 и 7 часова.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Машин, 1941 аврида 13 ул. бр. 2.
Телефон: 22—91.
Дивид, Хорте Миклош шугарут бр.
7. Телефон: 32—00.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођено: 2 жена и 3 мушка детета.
Венчања: није било.
Умрли: Фаркаш Марја, домаћица,
14 год.; Хертеленди Ференц, срески начелник,
71 год.; Кукавски Јанос, земљорад-
ник, 27 год.; уд. Немешањи, домаћица,
70 год.; Гаудер Ева рођ. Тилин-
гер, домаћица, 32 год.; уд. Виг Естер
рођ. Бошковић, домаћица, 71 год.

РАДИО

27 јануар 1943.
БУДАПЕШТА, 7.00: Јутарња му-
зика • 10.15: Концерт радио орке-
стра • 12.10: Оркестар поштара •
14.00: Салонски оркестар Плишки •
15.50: Мађарски романи • 17.00: Му-
зика за све • 19.05: Уметничко вече
• 23.10: Одломци из оперета.

**МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ
О ВОДОСТАЈУ**

26 јануар.
Дунав: Комаром 151 (+9), Будапе-
шта 151 (-3), Пакш 363 (-7), Мохач
266 (+6), Бездан 345 (+6), Гомбош
180 (+10), Ујвелек 183 (-).
Драва: Барч 112 (-6).
Тиса: Вапаторшмањ 156 (-1),
Токај 130 (-2), Тисафаред 104 (-8),
Чонград 078 (+2), Сегед 192 (+2), Ти-
тел 248 (+13).

ОДЛАЗАН И ДОЛАЗАН ВОЗОВА
За Будапешту: 4.31 (путничка а од
Сабадје брзи), 20.24.
За Сабадју: 4.31, 8.14 (убрзани мо-
торни, веза за Зомбор), 13.31 (путнич-
ки воз (само до Сабадје)).
За Зомбор: 3.53, 10.37, 13.48 (дирек-
тан за Паланку), 17.06.
За Обече, Зенту, Сегед: 5.30, 14.00
(само до Обечеја), 18.33.
За Тител: 6.26, 20.27.
Из Будапеште: 18.08, 22.53 (брзи).
Из Сабадје: 7.38, 20.10 (убрзани мо-
торни).
Из Зомбора: 7.32, 10.26 (директан из
Паланке), 12.47, 20.13.
Из Сегеда—Обечеја: 7.28 (из Обече-
ја), 10.05, 19.46.
Из Титела: 6.24, 16.11.

**РЕЗУЛТАТИ СК УХАКА У
ПРОШЛОЈ ГОДИНИ**

Новоосновани клуб у Ујвелеку Ск
УХАК несрећно је губио у прошлој
години многе утакмице. У смену је
одиграо 15 утакмица, од којих је 6
добрио, 7 изгубио, а 2 играо нереше-
но. Дао је 25, а примио 30 голова.
Највише голова дао је Којић (14), те
Васић и Дражић (по 8), Славка II и
Зеремски II (по 2) и Мацак I. Најви-
ше утакмица одиграо је Којић, на
Славка I, Малак, Козаров, Васић и
Славка II. Овај младе клуб потпуно
је подмлађен са играчима који нема-
ју више од 20 година. Они се мар-
љиво спремају за наступајућу сезо-
ну, јер желе на пролеће да постигну
што боље резултате на своје ново-
изграђеном игралишту, пошто су се
пријавили у потсавае.

Док фудбалери врше припреме...

**У Будапешти се воде шешке и
занимљиве боксерске борбе између
екипа БСКРТ-а, БТК-а и Чепела**

После претпоследњег кола
БСКРТ и БТК имају по 3, а Че-
пел два бода.

Док се „зелени асови“ пуном
паром припремају за пролећне
борбе, у Палати спорта у Буда-
пешти већ неколико дана падају
на под побеђени и дижу се руке
победницима. Воде се борбе за
првенство државе у боксу. У
недељу је одржано четврто коло
овога првенства, после кога је
екипа БСКРТ-а дошла на чело
заједно са БТК-овом момчаци.
Чепел је трећи са 2 бода.

У овом колу састали су се
БТК—БВШК, у коме је био БТК
победник са 10:6. У овим борба-
ма најлепшу технику показао је

Подањ, који је успео да нокау-
тира противника Поша.

БСКРТ је победио Чепела са
10:6, те је Чепел спуштен на тре-
ће место са свега два бода. Сво-
је поразе покушавају Чепеловци
да оправдају ненаступањем Бо-
гача, познатог мађарског репре-
зентативца и одличног боксера,
који због повреде не може да
заступа свој клуб.

После четвртог, претпослед-
њег кола, табела првенства стоји
овако:

1-2. БСКРТ	2 1 1 0 18:14 3
1-2. БТК	2 1 1 0 18:14 3
3. Чепел	2 1 0 1 17:15 2
4. БВШК	2 0 0 2 11:21 0

Куглачини спорт: Зрињ—Бочкаи

197:161. Ово је била утакмица за пе-
хар Кота. Судио је Мајил Зрињ је
ову утакмицу добио лако и надмоћ-
но, а нарочито се истакао Ђорђе
Бочић, који је оборио четрдесет ке-
гли и у тридесет секунди све. Зрињ
је досада изгубио једну, док је у-
виделки Хераклеос досада био непо-
беђен. Један од ова два клуба биће
добитник Котова погара, уколико Хе-
раклеос остане и даље непобеђен.

Норвежани не путују у Немачку.
Норвешки омладински покрет и њего-
ве спортске организације, како се
јавља из Осла, ове године неће упу-
тити своје претставнике да учеству-
ју у зимским такмичењима у Гармиш
Партенкирхену, где се сваке године
преређују спортска такмичења Хи-
тлерове омладине. Исто тако ове годи-
не Норвежани неће учествовати ни
на зимским приредбама у Италији.

Хокеј на леду. Због кипе, СК Па-
лић није могао да одржи у недељу
намеравану тренинг-утакмицу А и Б
тима у хокеју на леду на Палићком
језеру. Играо је само А тим са
подмлатком.

стају до 10 речи 1.50 п., овака даља
реч 10 ф. За оне, који траже
службу 50% јевтиније.

ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ДЕВОЈКА 20 ГОДИНА тражи запо-
слање у приватном домаћинству. Мога
би ступити одмах или 1 фебруара, те
пошто нема оредставе за пут, напи-
сате тачне податке о служби на
адресу: Бранка Риђички, Жабља, Ар-
пад ул. 6. 189

КУПОВИНА

ЛОМЉЕНО ЗЛАТО купујем по нај-
војој цени, као и заложице Градске
штедионице. Упитати: Сивери Карољ
сајчија и алатар, Ујвелек, П Ракош-
Ференц ул. 4. 04

ТРАЖЊА

ТРЧНАЛА СТАРИЈЕГ уз добру
плату тражим за одмах. Упитати:
Милан Ружић, трговина намештаја,
Ујвелек, Др Барлоши ул. 4. 179

**КОЛАРСКОГ ДОБРОГ ПОМОЋНИ-
КА** потребујем одмах. Кобиљски Бо-
жа, Вајфелдвар, Граф Сеченји 79. 188

ПРОДАЈА

ГОСТИОНИЧАРИ! Продаје се јев-
тино првокласно сремско вино од 50
литара на више. Упитати: Зурновић
«Бала Лађа», Андраш ул. 5. 163

ХИТНО СЕ ПРОДАЈЕ модерне ком-
плетна спаваћа соба, трпезарија и
кухња. Упитати: Деак Ференц тер 3.
176

ДЕБЕЛЕ СВИЊЕ продајем за прив-
атна домаћинства. Погледати од
2—4 после подне Пароши ул. 94. 180

КОМПЛЕТАН МОДЕРАН САЛОН
укусно израђен продаје се. Видети:
Етвеш тер 4.

ЈЕДНА ГРАДСКА БУНДА са ну-
тријом и један прии жовски капут,
продају се. Упитати кројача, Мусоли-
ни ул. 3. 190

РАЗНО

ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ фабрич-
ких и магацинских просторија изла-
жу се. Даље продају се маде, кола,
електрична пумпа монтирана на ко-
лима. Брџка Кенигштатлер д. д., Бу-
за трг 4, телефон: 20—15. 181

«ЈОАНА». На симпатично писмо
одговарам: Да. 187

У ЗОМБОРУ огласе
за „НОВУ ПОШТУ“ prima
Ј. Ракошар Душавић
наш главни заступник, Витез ул. 5

КОМПОЗИТОР И СТОЛАР

Славни чешки композитор Антонин
Дворжак дошао је једном пред вече
у једну цркву, у којој је столар са
својим помоћницима био заузет око
тога да старе црквене клупе замене
новима. Дворжак је с интересовањем
пратио овај рад, па је затим рекао:
— Нове клупе ће бити дивне!
— И ја мислим, — рече столарски
мајстор поносите. — То је моје дело.
— Одиста, ваше? — упита Двор-
жак подругљивом гласом. — Никада
то не бих веровао!
— А ко сте ви, господине? — упи-
та столар љутито.
— Ја сам композитор Антонин
Дворжак.
— Одиста! По вама то никада не
бих веровао!

ТЕЛОВА, ОСВЕТА

О шведском краљевском коморни-
ку Торвалдсону прича се следећа
анegdота:

У већ подмаклим годинама он се
много интересовао за једну даму
«лекше вртег» по имену Бригу, ко-
ја му је најзад и поклонила своје
срце. Торвалдсон је био блажен, ни-
је могао ни да схвати своју срећу,
јер је знао да његове спољне дра-
жи, а и душевне способности, нису
баш истакнуте.

Пошто је био имућан, коморник је
своју изабраницу обасуо богатим по-
клоница, а узео јој је и раскопан
отан, где су проводила «медене ме-
сечне».

Једног дана, међутим, Торвалдсон
дође својој Бриги у неубичајено
време и, ушавши неочекивано у со-
бу, нађе онде Бригу са једним стра-
њак, младим господином у — несум-
њивој ситуацији. Блед од беса, изу-
ри он у холних, не рекавши ни речи.
— Господе Боже! — цикну прене-
ражена Брига — отишао је да изва-
ди револвер из хапута!

Утом ово већ и Торвалдсона, са
закривљеним очима као у бика и
са — кинобраном у руци. Једним
снажним покретом пребје он кино-
бран преко колена, а згрме разар-
ачу своје брачне среће:

— Тако! Сад сам радознао како
ћете кући! Напољу лије киша као
из кабла!

**ОПЕРА «КАРМЕН» УТИЦАЛА ЈЕ
НЕГАТИВНО НА ЦЕО ЖИВОТ
КОМПОЗИТОРА БИЗЕА**

Када је чувена опера «Кармен» од
Бизеа била први пут стављена на
репертоар у Париској опери, претр-
пела је велик фиаско. Више музички
ауторитети и критичари, међу који-
ма и угледни композитор Сен Саво,
окарактерисали су музику опере
«Кармен» као лакomisлену, а четвр-
ти чин назвали су згузваном и не-
довршеним. Зато је та опера у по-
четку била скинута са репертоара,
што је оставило веома тежак утисак
на цео живот композитора Бизеа.

Одговорни уредник и издавач
ВОИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа „Уранија“,
штампарски завод и издавачко
подузеће (власник Јован Келемен)
за штампарију одговара Јосип
Франк, П Ракош Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају.